

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/3/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712214158
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6712214158.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Ivica Hanuskovej v právnej veci starostlivosti o maloletého G. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa rodičov M. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., C. XX, zastúpenej JUDr. Dášou Brázdilovou, advokátkou, advokátska kancelária Zvolen, Trhová 1 a G. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., E. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Martinou Slosiarikovou, advokátkou, advokátska kancelária Banská Bystrica, Jelšová 2A, v konaní o návrhu otca na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 15P/38/2012 - 607 zo dňa 22. 09. 2015, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd návrh na zmenu rozhodnutia v časti týkajúcej sa úpravy styku zamietol, **p o t v r d z u j e**.

Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

odôvodnenie:

Okresný súd Zvolen napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zmenu rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým G. M. a vyhovel jeho návrhu v časti, v ktorej uložil matke povinnosť písomne informovať otca maloletého dieťaťa vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca v roku o zdravotnom stave, o výsledkoch v školskom zariadení a o športových aktivitách maloletého G. M., nar. XX. XX. XXXX.

Okresný súd konal o návrhu, ktorým otec žiadal zmeniť rozhodnutie Okresného súdu Zvolen č. k. 9C 25/2008 - 28 z 20. 03. 2008, ktorým bol maloletý G. M. zverený na čas po rozvoze do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho zastupuje a spravuje jeho majetok, a ktorým bolo upravené právo otca stýkať sa s maloletým každý nepárny týždeň v čase od soboty 9,00 hod. do nedele 16,30 hod. Predchádzajúcim rozhodnutím, vydaným 12. 03. 2013 okresný súd návrh otca na zmenu úpravy styku s maloletým zamietol. Odvolací súd toto rozhodnutie zrušil a uložil okresnému súdu zisťovať, či skutočne rodičia ohľadne výkonu rodičovských práv k maloletému G. nekomunikujú, aké sú možnosti ich vzájomnej rodičovskej dohody, vyhodnotiť správanie sa rodičov, a či je otec spôsobilý dohliadať na prípravu dieťaťa s prihliadnutím na tenisové aktivity maloletého v tenisovom klube. Vzhľadom na rozporné interpretácie oboch rodičov ohľadne výchovy dieťaťa a o tom, aký je vzťah maloletého k matke a k otcovi, mal okresný súd vykonať znalecké dokazovanie. V priebehu konania, po vrátení veci z krajského súdu, otec upravil svoj návrh na stretávanie s maloletým v rozsahu každý nepárny týždeň od piatku od 18,00 hod. do nedele 18,00 hod, každý páry týždeň v stredu od 16,00 hod do 19,30 hod, kedy otec maloletého odvezie a bude sprevádzať na tenisovom tréningu, v čase jarných prázdnin od soboty pred ich začatím, každý páry rok od 09,00 hod do nedele do 18,00 hod., každý nepárny rok v čase veľkonočných sviatkov od Veľkého piatku od 15,00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18,00

hod., v čase letných prázdnin každý rok od 01. júla od 08,00 hod do 14. júla, do 18,00 hod a od 01. augusta od 08,00 hod. do 14. augusta do 18,00 hod, každý nepárny rok v čase vianočných sviatkov od 23. decembra od 15,00 hod do 27. decembra do 18,00 hod a každý párny rok v čase zimných prázdnin od 28. decembra od 15,00 hod do 02. januára nasledujúceho roka do 18,00 hod. Ďalej otec navrhol, aby súd uložil matke povinnosti písomne ho informovať vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca o zdravotnom stave dieťaťa, o jeho školských výsledkoch, plánovaných tenisových turnajoch a tréningoch a aktuálnych mimoriadnych podstatných veciach, týkajúcich sa maloletého dieťaťa. Uvedenú zmenu návrhu okresný súd pripustil na pojednávaní 20. 03. 2014 za účasti všetkých účastníkov konania.

Okresný súd rozhodol o návrhu otca na zmenu úpravy styku, ktorá spočívala v značnom rozšírení oproti predošlej úprave, ku ktorej došlo v rámci rozvodového konania. Poukázal na zistenie uvedené už v predošlom zrušenom rozhodnutí, že otec sa s maloletým nestýkal ani v rozsahu doterajšej úpravy styku. Zo správ vyžiadaných od triednej učiteľky maloletého zo základnej školy, ktorú dieťa navštevovalo a L. tenisového klubu, okresný súd nezistil žiadne zanedbanie starostlivosti o maloletého zo strany matky. Podľa správy L. tenisového klubu sa maloletý pravidelne zúčastňuje skupinových aj individuálnych turnajov. Súd ďalej vykonal dokazovanie znaleckým posudkom znalkyne z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia a klinická psychológia detí a dospelých. Znalkyňa M.. J. E. pri výsluchu zotrvala na záveroch svojho znaleckého posudku, podľa ktorého je v záujme maloletého, aby sa stretával s otcom z dôvodu potreby korigovať silne negatívny vzťah dieťaťa k otcovi. Maloletý je veľmi vyspelý po rozumovej stránke, ale je potrebné u neho rozvíjať emocionálnu stránku vzťahu s otcom zážitkovou formou. Vzhľadom na dĺžku konania okresný súd vykonal dokazovanie aj opakovaným výsluchom maloletého v marci 2015, kedy sa vyjadril, že s otcom sa stretávať nechce. Maloletý uviedol, že otec kričí, bije ho, nadáva, požíva alkoholické nápoje a rýchlo jazdí autom. Okresný súd ďalej uviedol, že v decembri 2014 bolo nariadené predbežné opatrenie na návrh otca, v zmysle ktorého bol rozšírený jeho styk s maloletým nad rámec doterajšej úpravy na čas vianočných sviatkov, jarných prázdnin, veľkonočných sviatkov a tiež letných prázdnin. Uvedené predbežné opatrenie bolo následne (na návrh matky) zrušené. Až do zrušenia predbežného opatrenia bol maloletý u otca v čase vianočných sviatkov a jarných prázdnin. Podľa správ, ktoré sa v spise nachádzajú, táto situácia na maloletého zle vplývala, začal trpieť psychosomatickými ťažkosťami, pre ktoré matka s maloletým začala navštevovať detskú psychologičku O.. A. v K. K.. Z výsluchu maloletého mal okresný súd potvrdené, že dieťa zle znáša situáciu, v ktorej sa nachádzalo, svoj odmietavý postoj vo vzťahu k otcovi zdôraznilo napísaním listu pre súd. Na základe tvrdenia maloletého, že otec jazdí autom veľmi rýchlo, okresný súd vyžiadaval a z evidenčnej karty vodiča a správy ODI OR PZ Zvolen zistil, že za 10 rokov bol otec maloletého v blokovom konaní postihnutý 21 krát za rôzne dopravné priestupky (vrátane prekročenia rýchlosti). Podľa vyjadrení otca sa uvedené porušenia cestnej premávky týkali výkonu jeho povolania. Otec ale dával dieťaťu negatívny príklad a dôvody vyjadriť obavy a negatívne emócie. Vzťah medzi rodičmi dieťaťa a vzťah otca a rodinných príslušníkov zo strany matky sa vyostřil, čo uviedol aj maloletý. Dieťa niekoľkokrát utieklo od otca. Otec nemal záujem spolupracovať na stretnutiach u psychologičky O.. A.. Maloletý G. M. je dieťa rozumovo vyspelé, schopné samostatne sa vyjadrovať a prezentovať svoj názor. Má právo vyjadrovať sa vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Aj keď záujmy dieťaťa a rodičov majú byť v rovnováhe, v konkrétnom prípade môže prevážiť záujem dieťaťa nad záujmom rodiča. Za uvedeného stavu, s prihliadnutím aj na názor maloletého, je otázny záujem rodičov na vyriešení a urovnaní vzťahov a komunikácie maloletého dieťaťa s otcom. Maloletý vyrastá v usporiadanej rodine, má silný citový vzťah k mladšej sestre. Je v záujme dieťaťa upokojiť situáciu, ktorá vznikla po začatí súdneho konania a po nariadení a zrušení predbežného opatrenia o úprave styku otca s maloletým, kedy rozšírenie styku otca s maloletým celú situáciu zhoršilo. Je na otcovi, aby si rešpekt dieťaťa získal nie silou, ale dôverou. Z uvedených dôvodov okresný súd urobil záver, že nateraz nie je v záujme maloletého rozšíriť jeho styk s otcom a v tejto časti návrh otca zamietol.

Okresný súd konal tiež o návrhu, aby súd uložil matke povinnosť informovať otca o zdravotnom stave, školských výsledkoch, plánovaných tenisových turnajoch a tréningoch ako aj mimoriadnych podstatných veciach maloletého dieťaťa, vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca. Okresný súd uviedol, že vzhľadom na zistené problémy v komunikácii rodičov, matka resp. škola nevedia poskytnúť otcovi dostatočné informácie o maloleťom a súd uložil matke povinnosť poskytovať otcovi informácie o zdravotnom stave maloletého, o jeho školských výsledkoch a športových aktivitách ku koncu každého kalendárneho mesiaca. V prevyšujúcej časti návrh otca zamietol, lebo otec nekonkretizoval ďalšie podstatné informácie, ktoré požadoval a ktoré by matka a otec mohli posudzovať rozdielne a v tej časti by rozhodnutie nemohlo byť nevykonateľné.

Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 26, § 25 ods.1, ods. 2 a § 24 ods. 5 Zákona o rodine. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tej časti rozsudku, ktorými bol zamietnutý návrh na rozšírenie styku s maloletým, podal odvolanie otec maloletého dieťaťa. Okresnému súdu vytykal neúplné a nesprávne skutkové zistenia. Znaleckým dokazovaním vykonaným v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu znalkyňou M.. J. E. bolo preukázané, že je v záujme dieťaťa rozšírenie styku s otcom. U otca nebola zistená okolnosť, ktorá by odôvodňovala nevyhovenie návrhu na rozšírenie styku. Trestanie maloletého otcom nebolo v priebehu konania preukázané a neboli preukázané ani ďalšie uvádzané dôvody, pre ktoré sa maloletý odmieta s otcom stretávať. Okresný súd uviedol, že predbežné opatrenie vydané v priebehu konania neukázalo, že maloletý nie je nateraz schopný zlepšiť svoje vzťahy s otcom. Okresný súd nesprávne uviedol, že maloletý strávil s otcom vianočné sviatky a že otec nevyužil možnosť danú predbežným opatrením. Opomenul uviesť, že v súvislosti s predbežným opatrením o úprave styku dieťaťa s otcom, ktoré vydal Okresný súd Zvolen sp. zn. 7P/42/2014, bol nariadený súdny výkon rozhodnutia sp. zn. 8Em/2/2015 z dôvodu nerešpektovania predbežného opatrenia matkou, ktorá neumožnila realizáciu styku maloletého s otcom počas vianočných sviatkov 2014, za čo matke súd uložil pokutu. Otcovi ani dieťaťu tak od rozvodu manželstva nebolo umožnené stráviť spolu ani Štedrý večer v roku 2014. Styk s otcom sa nerealizoval ani počas jarných prázdnin 2015, keďže maloletý absolvoval tenisové tréningy, na ktorých bola prítomná aj matka, ktorá maloletému zdôrazňovala ako jej a chlapcovej mladšej sestre chýba. Uvedené správanie sa matky okresný súd pri svojich úvahách nijako nezhodnotil. Je nepochybné, že zmena pomerov spočíva v neschopnosti rodičov vzájomne komunikovať a v bránení styku otca s maloletým zo strany matky. Okresný súd neprihliadol na závery znaleckého posudku a rozhodnutie založil iba na zamietavom postoji maloletého, hoci znalkyňa vo svojom výsluchu zdôraznila, že maloletý vyjadruje svojim postojom brániť sa voči potrebe mať otca, aj voči postojom matky. Znalkyňa zdôraznila, že pre osobnostný vývoj dieťaťa je dôležité skorigovať jeho vzťah s otcom cez reálne zažitú skúsenosť, formou pravidelne sa opakujúcich stretnutí. Znalkyňa pracovala s odmietavým postojom maloletého, ktoré vyhodnotila v odpovedi na otázku č. 8. Maloletý sa nevie voči matke presadiť a preto zaujíma taký postoj ku otcovi, ktorý nie je v rozpore s postojom matky. Negatívny postoj maloletého voči otcovi primárne nepramení z toho, že by bol priamym svedkom opakovaného nevhodného a neprimeraného správania alebo vplyvu otca, ale odvodzuje ho len z výnimočných situácií a postoja matky. Odmietavé správanie, ktoré dieťa vyjadriло aj listom, je odrazom predsudku maloletého voči otcovi, pričom však maloletý je dostatočne vyspelý, aby rozšírenie styku s otcom zniesol a aby si vytvoril skutočný názor a postoj k otcovi, ktorý získava z vlastných zážitkov s ním. Podľa vyjadrenia znalkyne jednoznačne nevyplýva, že príčinou psychosomatických ťažkostí maloletého bolo stretávanie sa s otcom. Okresný súd teda nezohľadnil závery znaleckého posudku, avšak osvojil si závery správ psychologičky O.. A., urobených z jednostranných tvrdení matky a maloletého bez overenia pravdivosti. Úvahu súdu o postoji otca k práci O.. A. otec doplnil porovnaním, ako matka znevážila prácu psychológa M.. N. K., ktorý vypracoval odborné vyjadrenie, ktoré otec predložil do súdneho konania, a na ktorého podala matka sťažnosť na komoru psychológov. Okresný súd postavil ním zistený názor maloletého dieťaťa nad záver znaleckého posudku, ale nevysvetlil dôvody, ani nesprávnosť vykonania znaleckého posudku. V zmysle § 100 ods. 3 OSP a § 43 ods. 1 Zákona o rodine je zistenie názoru dieťaťa dôležité, avšak v dispozícii súdu je korigovať predstavy a vyjadrené názory dieťaťa. Zo žiadneho ustanovenia Dohovoru o právach dieťaťa nemožno vyvodiť záver, že by bol názor maloletého dieťaťa záväzný, s nemožnosťou odchýlenia sa od neho. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie alebo zmeniť a návrhu otca na rozšírenie styku vyhovieť.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku potvrdiť, lebo odvolanie otca považovala za nedôvodné. Okresný súd vychádzal z vykonaných dôkazov, z výpovede maloletého syna na pojednávaní 24. 03. 2015, kedy opakovane vyjadril nevôľu stretávať sa s otcom nad rámec pôvodnej úpravy styku. So závermi znaleckého posudku M.. J. E. matka nesúhlasila z dôvodu postupu znalkyne, ktorý pri svojom výsluchu priznala, že nemala k dispozícii zdravotnú dokumentáciu otca a že otcovi odovzdala 144 otázok týkajúcich vyšetrenia na domáce vypracovanie a hoci bola znalkyňa s námietkami matky k znaleckému posudku oboznámená, na pojednávanie nepriniesla ani prílohy znaleckého posudku (zvlášť čestné prehlásenie otca a kresbu maloletého syna). Okresný súd venoval náležitú pozornosť opakovanému výsluchu maloletého a tento dôkaz správne vyhodnotil. Ak názor dieťaťa podľa otca nemôže byť správny, je otázne, čo je pre otca správne. Je na rozhodnutí súdu, ktorý dôkazy vyhodnotil v súhrne a rozhodol. Dohovor o právach dieťaťa je nadradený vnútroštátnej

úprave, podľa jeho čl. 1 ods. 2 sa dieťaťu musí poskytnúť možnosť byť vypočutý v konaní, ktoré sa ho týka a umožniť vysloviť svoj názor s ohľadom na vek a rozumové schopnosti. Otec mal v rámci predbežného opatrenia, ktorým bol upravený jeho styk s dieťaťom, možnosť preukázať svoje schopnosti otca. Napriek rozšírenej úprave styku mal maloletý syn psychosomatické ťažkosti, čo vyústilo do pravidelnej kontroly u detskej psychologičky O.. A.. Aj po vyhlásení rozsudku okresného súdu z jej aktuálnych lekárskejších správ vyplýva, že maloletý je vystavený dlhodobému pôsobiacemu stresu, násiliu a tlaku, ktorý sa prejavuje psychosomatickou symptomatológiou a uzatváraním sa podmieňujúcimi obavami pred očakávaniami počas stretnutí s otcom. Detská psychologička navrhuje, aby otec zameral pozornosť na aktívnu snahu dieťaťu porozumieť a nie ho ovládať. Matka detskú psychologičku navštívila na základe odporúčenia detskej lekárky, o čom bol otec informovaný a mal možnosť spolupracovať. M.. K. otec navštívil bez vedomia matky a bez odporúčenia na vyšetrenie. Záverom matka uviedla, že otcovi styk s maloletým nie je odopieraný a realizuje sa podľa pôvodnej úpravy, pričom je na otcovi, aby si získal synovu pozornosť.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že je potrebné rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k oboj rodičom, kde sa maloletý G. vyjadril, že k otcovi nechodí rád.

Krajský súd vyzval oboj rodičov prostredníctvom ich právnych zástupcov na podanie správy o zamestnávateľovi resp. o vykonávanej zárobkovej (podnikateľskej) činnosti, rozvrhu pracovného času a mieste výkonu práce v priebehu kalendárneho týždňa, ako aj správy o tom, ako sa od roku 2015 realizovala pravidelná úprava styku otca s maloletým, resp. v náhradných termínoch a o dôvodoch a prekážkach, ktoré bránili v realizácii styku. Zo správy matky zo dňa 17. 03. 2016 vyplývalo, že je živnostníčka, v mieste bydliska má prevádzku kaderníctva. Úprava styku otca s maloletým sa podľa matky realizovala podľa existujúceho právoplatného rozhodnutia súdu a rodičia si navzájom oznamovali prekážky z dôvodu choroby otca alebo syna. Poukázala na to, že otec v dvoch prípadoch ponechal syna v starostlivosti starej matky. Zo správy otca zo dňa 21. 03. 2016 vyplýva, že je jediným spoločníkom a konateľom v obchodnej spoločnosti N.R.M. Q., s. r. o., A., IČO: 36 636 347, ktorá má v predmete činnosti, okrem iného, predaj motorových vozidiel, súčiastok a príslušenstva a obchod. Otec v nepárny týždeň, kedy sa realizuje styk s maloletým v zmysle súdneho rozhodnutia, vykonáva povolanie na území Slovenskej republiky, najmä v okrese J., v párnom týždni je v zahraničí, prevažne vo Francúzku. Otec opakovane poukázal na nedodržanie súdom nariadenej úpravy styku matkou, ku ktorému došlo ešte v roku 2014 a v roku 2015, v súvislosti s výkonom predbežného opatrenia. Otec uviedol, že vianočné sviatky s maloletým nestrávil od rozvodu manželstva v roku 2008, letnú dovolenku naposledy so synom strávil v roku 2014 a počas veľkonočného pondelka matka umožňuje otcovi stretnutie so synom počas dvoch hodín.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, odvolanie prejednal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2, písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a podľa ust. § 214 ods.1 písm. a) OSP na pojednávaní zopakoval dokazovanie listinnými dôkazmi a správami, ktoré vyžiadal okresný súd a predložili rodičia, vypočul rodičov a vykonal výsluch maloletého dieťaťa na základe čoho napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým okresný súd zamietol návrh otca na rozšírenie úpravy styku podľa § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil ako vecne správny a zákonný.

Obaja rodičia maloletého G. M. pred odvolacím súdom zotrvali na svojich stanoviskách k navrhovanému rozšíreniu úpravy styku otca s maloletým. Otec zopakoval, že mu záleží na rozšírení styku od piatku do nedele, počas letných prázdnin a počas školského roka jeden deň v týždni, kedy by chcel syna vyzdvihnúť v škole po vyučovaní, sprevádzať ho na tenisovom tréningu a potom by dieťa vrátil matke. Otec na otázku voľno časových aktivít s maloletým uviedol, že chodia spolu bicyklovať, hrávajú ping pong. Matka zdôraznila, že v priebehu konania bol styk rozšírený na návrh otca predbežným opatrením sp. zn. 7P/42/2014, čo nemalo priaznivý dopad. Maloletý od otca utiekol 17. 02. a 19. 02. 2015, na čo matka navštívila detskú psychologičku. Matke syn oznámil, že mu mal otec povedať, že ak vyhrá súd, pôjdu spolu na dovolenku do Chorvátska, kde bol otec pozrieť nehnuteľnosť, ktorú tam mienil kúpiť. Matka zopakovala, že maloletý podľa jeho vlastného vyjadrenia k otcovi chodiť nechce.

Krajský súd vypočul v neprítomnosti ostatných účastníkov konania maloletého G. M., ktorého najskôr oboznámil s predmetom výsluchu. Maloletý uviedol, že otec pre neho chodí každú druhú sobotu od 09,00 hod do nedele do 17.00 hod. potom sa dohodnú, ako budú tráviť čas, ale otec väčšinou trvá na svojom programe. U otca nemá žiadne hračky, knihy, muziku, tieto ho ani veľmi nebavia. Idú buď k

starkým, niekedy na hokej, ktorý ho nebaví, lebo sa tam kričí. Občas otec chodí na kávu s kamarátmi a jemu sa nevenuje. Otec nevie variť. Keď je u otca, o ničom sa nerozprávajú, otec si z neho robí srandu, naschvál jazdí rýchlo, lebo keď maloletý G. chce, aby otec spomalil, tak ešte zrýchli. Keď nemá cez víkend tenisový turnaj, tak väčšinou idú k otcovej matke, k starkej do K. K., tú má rád. Na tenise otec povzbudzuje iného. Otec tenis nehrá. Keď sa s mamou rozpráva o situácii s otcom, mama len vraví, aby vydržal. S mamou chodí v lete na kúpalisko, s otcom nechce, lebo otec sa s ním nehrá. Vie sa aj lyžovať, ale pred dvoma rokmi si zlomil nohu a už sa mu lyžovať nechce. Do školy sa učí v piatok u mamy aj na nasledujúci pondelok, utorok. S učením mu pomáha mamin kamarát, ktorý s ním chodí aj na turnaje. Otec sa ho pýta na známky v škole, na kamarátov a iné veci sa ho nepýta. Maloletý na záver uviedol, že má rád svoju sestru.

Podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 26 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o rodine“), ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Podľa § 28 ods. 2, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 100 ods. 3 OSP, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa.

Okresný súd vo svojom rozhodnutí správne vychádzal z výpovede maloletého aj z postojov otca, ktorý v minulosti nevyužíval možnosť stretávať sa s maloletým v rozsahu, ktorý bol určený predchádzajúcim rozhodnutím súdu.

Z výsluchu maloletého G. M. odvolací súd nenadobudol presvedčenie, že by bol v odmietavom postoji voči svojmu otcovi manipulovaný matkou, ktorej bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti po rozvoде manželstva rodičov. Z výsluchu otca vyplynulo, že si uvedomuje, že rozvod a neobnovenie spolužitia s matkou dieťaťa mohol mať na maloletého negatívny dosah, ktorý môže pretrvávajúť. Otcovi sa obavy maloletého vyjadrené jeho postojom k otcovi nepodarilo rozptýliť.

Okresný súd rozhodol o zamietnutí návrhu otca na rozšírenie úpravy styku na základe dokazovania, ktoré vykonal v potrebnom rozsahu a z ktorého vyvodil správne skutkové a právne závery, napriek spochybňovaniu zo strany otca. Otcovi sa totiž v priebehu celého konania nepodarilo preukázať, ako chce upútať pozornosť svojho syna, zaujať dieťa pre spoločné aktivity a vyplniť spoločný program v rámci navrhovanej rozšírenej úpravy styku. Na odvolacom súde v tomto smere otec uviedol iba to, že s maloletým chodia spolu bicyklovať a hrávajú ping pong. Vo svojich vyjadreniach neuviedol, ako chce rozptýliť pochybnosti dieťaťa o osobe otca, ktorý vo vzájomnom vzťahu s dieťaťom doteraz nedokázal podnietiť pozitívne emócie a radosť so vzájomných stretnutí. Otec ani pri výsluchu na odvolacom súde nedokázal súvisle opísať svoje predstavy a zámery počas styku s maloletým, čím chce alebo vie maloletého obohatiť.

Stanovisko a zámery otca pri výchove maloletého boli pre toto konanie o návrhu otca na rozšírenie úpravy styku veľmi dôležité aj z toho dôvodu, že maloletý G. je vo svojej detskej vekovej kategórii výkonným tenistom a tenisu sa aktívne venuje v L. tenisovom klube. Vzhľadom na celoročné

prebiehajúce turnaje a tréningy maloletý nemá veľa voľného času, ktorý by mal a mohol individuálne, aktívne alebo pasívne, tráviť s niektorým zo svojich rodičov. Za pozitívne pre rozvoj vzájomných vzťahov otca a syna odvolací súd považuje to, že otec má zmysel pre rozvoj tenisového talentu svojho syna, prejavil záujem dieťa v tomto smere aktívne podporovať a sprevádzať a netrval na zmene úpravy styku len z toho dôvodu, že čas, kedy sa maloletý venuje tenisu, kolидуje s časom, kedy má otec upravený styk s maloletým. Potom ale aj otec musí prijať a rešpektovať, že dieťa v športových aktivitách podporuje a sprevádza jeho matka a ďalší rodinní príslušníci dieťaťa.

Okresný súd správne prihliadol a vyhodnotil stanovisko maloletého dieťaťa, a ani odvolací súd nemohol odmietnuť výpoveď dieťaťa ako manipulovanú vplyvom prostredia, v ktorom maloletý vyrastá, lebo takéto vysvetlenie zo strany otca na odôvodnenie odmietavého postoja dieťaťa k otcovi nebolo z jeho strany ničím podložené. Nebolo preukázané, že by matka v styku otca s dieťaťom nejako bránila. Skutočnosť, že po začatí konania každý z rodičov presadzoval svoje stanovisko a využíval k tomu právne prostriedky, nemohol ani odvolací súd vyhodnotiť jednostranne v prospech niektorého z rodičov. Z obsahu spisu je zrejmé, že okresný súd vykonal opakovaný výsluch maloletého práve za okolností, kedy malo dôjsť k rozšíreniu styku predbežným opatrením na návrh, ktorý podal otec mimo rámca prebiehajúceho konania o úprave styku. Avšak ani znalecké dokazovanie a výsluch znalkyne M. J. E. k znaleckému posudku č. 12/2014 z 17. 09. 2014 (č. I. 430-448), ktorá odôvodnila rozšírenie styku otca s maloletým potrebou pozitívnej skúsenosti a rozvoja vzájomného vzťahu otca a syna, nemohlo samo o sebe postačovať na aspoň čiastočné rozšírenie úpravy styku, a to práve z dôvodu, že otec namiesto toho, aby preukázal, ako je pripravený zvládnuť rozšírený styk s maloletým synom za špecifickej situácie odmietania styku zo strany syna, obmedzil sa na potrebu autoritatívneho súdneho rozhodnutia.

Súd v konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti má zachovať zdržanlivosť vychádzajúc z toho, že výchova dieťaťa je primárne v rukách jeho rodičov a že zásah súdu je odôvodnený v prípade, kedy je nutné chrániť záujem dieťaťa aj proti vôli niektorého z rodičov. V posudzovanej veci o taký prípad nešlo, okresný súd správne zistil skutkový stav, vyvodil z neho zodpovedajúci právny záver, rešpektoval príslušnú právnu úpravu a zohľadnil všetky právne významné skutočnosti. Jeho rozhodnutie vo výroku, ktorým zamietol návrh otca na rozšírenie styku s maloletým G. M., je preto správne a dôvodné.

Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý, lebo ani jeden z rodičov nenamietal proti výroku, ktorým okresný súd vyhovel návrhu otca v časti, v ktorej súd uložil matke povinnosť písomne informovať otca maloletého dieťaťa, vždy k poslednému dňu kalendárneho mesiaca o zdravotnom stave, o výsledkoch v školskom zariadení o športových aktivitách maloletého G. M..

Rozhodnutie bolo prijaté v senáte v pomere 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.